

MŪSŲ LIETUVA

NR. 38 (2175) SEMANÁRIO 1990 SPALIS – OUTUBRO 4 D. - Cr.20,00 - R. Juvantus, 28 - Pg. da Moóca - 03124 SÃO PAULO, Tel. 273-0338

LIETUVA, ŽALGIRIS IR VYTAUTAS DIDYSIS

Liepos 15 d. Lietuva plačiai paminėjo dvi reikšmingas sukaktis: Žalgirio mūšio 500 metų ir Vytauto D. mirties 560 metų. Pagrindiniai Žalgirio minėjimai, pasiekę net patį Žalgirį, įvyko Vilniuje, o Kaunas tada gyveno Vytauto Didžiuoju. Tą dieną iškilmingai buvo atidengtas Laisvės alėjoje jo atminimui atstatytas paminklas, sukurtas skulptoriaus Vinco Grybo (1890-1941). Šis Vytauto D. paminklas 1930 m. buvo pastatytas Aukštoje Panemunėje, Lietuvos karo mokyklos sode, bet jį ten sunaikino karinė bazę įsirengę sovietai, Kauniečių iškilmėn buvo įjungtas ir vokiečių sušaudyto skulptoriaus V. Grybo šimtasis gimtadienis.

Žalgirio laukai

Daug lietuvių jau liepos 14 d. atvyko į Žalgirio mūšio laukus, kur dabar yra pastatytas paminklas ir trys dideli stiebai vėliavoms. Aplinkui banguoja vasarojus, ganosi karvės, pjaunamas šienas. Tą naktį skambėjo lietuviškos dainos, nuleistą Lenkijos vėliavą Vilniaus universiteto studentai pakeitė atsivežta Lietuvos trispalve.

Oficialiose iškilmėse prie paminklo liepos 15, sekmadienį, kalbėjo Lenkijos prez. W. Jaruzelskis. Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. Vytauto Landsbergio vadovaujama delegacija padėjo gėlių vainiką su įrašu: "Nuop Lietuvos – Žalgirio didvyriams". Jos vardu lietuvišką žodį iškilmės dalyviams tarė V. Landsbergis.

Lietuvišką kalbą V. Landsbergis papildė lenkiška savo minčių santrauka: "Kalbėjau gimtąja kalba, ta, kuri tarp kitų čia skambėjo, kai Lietuvos didysis kunigaikštis davė kovinius įsakymus, kai sužeistieji ir mirštantieji šnibždėjo atsisveikinimo ir meilės žodžius tolimiems namams ir mylimai Tėvynei. Kreipdamiesi į senuosius Lietuvos didvyrius, kartu atiduodame pagarbą visiems karžygiams, kritusiems šiame mūšio lauke. Žalgiris lietuviams visada bus išskirtinis žodis, narsos, pasiaukojimo ir tautų pergalės simbolis". V. Landsbergis šia proga turėjo atskirą pokalbį su W. Jaruzelskiu.

Tik trys vėliavos

Aukštuose paminliniuose stiebuose plevesavo trys vėliavos: dabartinė Lenkijos, istorinės – Lenkijos karalys-

VYTAUTAS DIDYSIS. Žalgirio mūšio karvedys ir nugalėtojas

tes su ereliu ir Lietuvos didžiosios kunigaikštystės su Vyčiu. Lietuviai, matydami valstybinę Lenkijos vėliavą, pasigedo ir Lietuvos trispalvės. Jie jautėsi nuskriausti, nes šioje vietoje 1410 m. liepos 15 d. Lietuvos kariuomenė pirmoji puolė kryžiuočius. Iškilmingas Mišias koncelebravo Olštyno vysk. E. Piščas.

Po pamaldų surengtame liaudies muzikos koncerte Lietuvai atstovavo Utenos, Alytaus, Jonavos, Rokiškio bei kitų rajonų saviveikliniai vienetai, Lenkijai – vokalinis Olštyno ansamblis. Žiūrovai lietuviams plojo ir už lenkiškai padainuotas dainas, Olštyno ansamblis neturėjo nė vienos lietuviškos dainos.

Šventaragio slėnis

Kelios dešimtys vilniečių, save laikanti Vytauto D. palikuonimis, liepos penkioliktosios rytą sutiko ant Bekešo kalno. Prie uždegto laužo žiūrėdami į bundantį Vilnių, širdies gėmėse jie stengėsi atkurti senąjį Šventaragio slėnį. Jame prieš 580 metų lietuviai nekantraudami laukė žinių iš lemtingosios kovos tada dar negirdėtame Žalgiryje

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Gediminaitis Stasys Urniežius šio sambūrio dalyviams jautriais žodžiais padėjo atkurti anuometinį Šventaragio slėnio vaizdą, senosios Lietuvos ilgas kovas su kryžiuočiais. Laužai tada liepsnojo ne tik Šventaragio slėnyje, bet ir kitose Lietuvos vietovėse. Visur buvo laukiama žinios apie kovon išlydėtus vyrus, gyvenama pergalės viltimi. Žalgirio mūšio 580 metų sukakties paminėjimas ankstų rytą ant Bekešo kalno buvo kuklus, bet originalus ir įspūdingas vilniečių renginys.

Sporto šventė

Plačiau nuskambėjo Žalgirio sukakties skirta Lietuvos sportininkų žalgiriada, apėmusi krepšinį, tinklinį futbolą, stalo tenisą, lengvąją atletiką, bokšą, plaukimą, irklavimą ir netgi džiu-do bei karatės savignyą. Baigminėms žalgiriados rungtynėms liepos 13-15 d.d. Vilniuje susirinko Lietuvos miestų ir rajonų laimėtojai. Žalgiriada liepos 15, sekmadienį, buvo užbaigta sporto šventėje centriniame Vilniaus "Žalgirio" stadione.

Didžiausio dėmesio susilaukė Žalgirio mūšio vietovėje uždegtą ugnis, estafetės būdu bėgikų atnešta Vilniun,

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca CEP 03124
São Paulo - Brasil
Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$ 500,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 50,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr\$.30,00
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talso bei tvarko savo nuofūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaštas ir administracinius laiškus rašyti PRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Atskiro numerio kaina Cr\$ 10,00
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$ 1000,00

Čia ji buvo pašventinta Vilniaus arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčioje ir palydėta "Žalgirio" stadionan, kur protėvių ugnies laukė tūkstančiai sporto šventės dalyvių. Tai buvo gražus sportininkų žygis, dabartį simboliškai sujungęs su praeitimi, tapęs tiltu tarp žalgiriados ir Lietuvai 1410 m. liepos 15 d. laimėto Žalgirio mūšio.

Konferencija

Lietuvos mokslų akademijos istorijos institute Vilniuje liepos 13-14 d.d. buvo surengta mokslinė konferencija "Žalgirio laikų Lietuva ir jos kaimynai". Istorikų pranešimai pabrėžė, kad Žalgirio mūšis yra didžiausios viduramžių laikų kautynės Europoje, nulėmusios posūkį jos politinėje raidoje. Paskutiniai tyrimai liudija, kad Lenkija tada buvo kurstoma prieš Lietuvą, bet Europos politikams nepavyko sugriauti sąjungininkų vienybės. Konferencijos dalyviai nagrinėjo Lietuvos didžiosios kunigaikštystės užsienio politiką, humanitarinę kultūrą, heraldiką, piniginę sistemą, lietuvių kovas su kryžiuočiais.

Konferencija, skirta Žalgirio mūšio 580-tosioms metinėms, buvo tarptautinė, bet jai dėl ligos negalėjo atvykti žymūs lenkų istorikai Jerry Ochmanskis, atsiuntęs tik paruoštą pranešimą. Neatvyko ir kiti du žymūs istorikai - Berlyne gyvenantis švedas Svenas Ekdahlis ir jo kolega vokietis Klausas Militzeris. Prez. M. Gorbaciovo demokratinama Sovietų Sąjunga, net ir nutraukusi Lietuvos blokadą, nedavė vizos šių istorikų mokslinei kelionei Vilniun. Jiedu tarptautinė konferencija tegalėjo įsijungti atsiųstais ir kitų perskaitytais pranešimais.

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos.

CIRURGİOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas
Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and.
V. Prudente - Fone: 273-6696

Vytautų pulkas

Vytautui Didžiajam atstatyto paminklo atidengimo iškilmes liepos 15 d. kauniečiai pradėjo pamaldomis Vytauto D. bažnyčioje, pagerbdami Žalgirio mūšyje žuvusius lietuvius karius ir jų didįjį karvedį. Po pamaldų iš Rotušės aikštelės buvo žygiuojama prie Laisvės alėjos ir Leono Sapiegos gatvių sandūroje atstatyto paminklo. Įspūdingai atrodė Vytautų pulkas eitynių priesakyje. Jį sudarė beveik tūkstantis vyrų, gimusių 1930 m. kai Lietuva minėjo Vytauto D. mirties 500 metų sukaktį, pakrikštytų Vytauto vardu.

Sunaikinto paminklo atstatymui buvo pasirinkta Vytauto D. mirties 560 metų sukaktis. Atstatymo reikais rūpinosi iniciatyvos ėmėsis Kauno miesto kultūros klubas "Aukuras" ir jo pirm. Gediminas Kostkevičius. Skulptoriaus Didžiojo suklptūrą ir karių figūras išliejo Vilniaus dailės kombinato ir Kauno ketaus liejyklos meistrai. Paminklo atstatymui "Aukuro" klubas surinko 402.000 rublių iš 42.000 aukotojų.

Vytautas Didysis

Paminklą atidengė buvęs Lietuvos kariuomenės pik. Antanas Marijonis ir jaunas kaunietis Vytukas Janulionis, pašventino Vytauto D. bažnyčios rektorius kun. Ričardas Mikutavičius. Nuo aukšto postamento į Kauną vėl žvelgia kalaviju pasirėmęs didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas. Jam skirtas postamento užrašas skelbia: "Lietuvos garbės kūrėjui".

Albino Petrausko diriguojamas jungtinis kauniečių, vilniečių, klaipėdiečių ir marijampoliečių choras su "Trimito" pučiamųjų orkestru atliko išėivijoje mirusio Juozo Žilevičiaus

(1891-1985) kantata "Vytautas Didysis", liepos 14 d. skambėjusia ir Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje.

Apie paminklą sukūrusį Vincą Grybą, 1941 m. liepos 3 d. sušaudytą Jurbarke, kalbėjo jo sūnus Gediminas Grybas, dėkodamas kauniečiams už vėl atgaivintą tėvo palikimą Lietuvai ir Vytautui Didžiajam. Į kalbėtojų eiles įsijungė atgimstančios Lietuvos respublikos ministerė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, Kauno miesto tarybos pirm. Gintaras Pukas, "Aukuro" klubo pirm. Gediminas Kostkevičius, Vytautų pulko atstovas Vytautas Tarvydis. Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. Vytauto Landsbergio sveikinimą iškilmių dalyviams ir visiems Lietuvos gyventojams perskaitė jo pavaduotojas Česlovas Stankevičius.

Vytautui Didžiajam skirta kauniečių šventė buvo baigta jungtinio choro ir visų dalyvių sugiedota Tautos himnu.

V. Kst.

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

VYSKUPŲ DELEGACIJOS LIETUVOJE

Š. M. rugpiūčio 30 d. JAV vyskupų delegacija, vadovaujama vyskupo Pauliaus Baltakio ir St. Louis arkivyskupo John May, pasiekė Vilnių kartu su Čikagos katalikų delegacija, vadovaujama į. J. E. kardinolo Joseph Bernardino.

Pakeliui į Lietuvą, delegacijos susitiko Maskvoje. Ten suėjo su rusų stačiatikių patriarchu Alekseju II aptarti stačiatikių ir katalikų rūpesčius bei santykius. Po šio susitikimo, kardinolas Bernardin laikė šv. Mišias vienintelėje Maskvoje šv. Liudviko katalikų šventovėje, kurią administruoja iš Lietuvos kun. Pranas Račiūnas.

Lietuvoje delegacijas pasitikę vyskupai Michelevičius ir Matulaitis, būrys kunigų ir pasauliečių. Tautiniais drabužiais apsirengusios merginos įteikė svečiams gėlių. Kardinolas Bernardin drauge su visais atvykusiais kunigais ir vyskupais koncelebravo šv. Mišias Vilniaus Šv. Petro ir Povilo šventovėje. Po Mišių svečius priėmė Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius. Popiet svečiai iš Amerikos aplankė Aušros Vartų koplyčią.

FABRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvos de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coe ho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

Rugpiūčio 31 d. abi grupės lankėsi Kaune, kur susitiko su kardinolu Vincentu Sladkevičium, aplankė kunigų seminariją, kai kurias miesto šventoves ir kitas įžymybes.

Po to vysk. Baltakio vadovaujama JAV vyskupų konferencijos delegacija išvyko į Rygą, Leningradą ir Lvovą. Lietuvoj likusi Čikagos grupė aplankė Šiluvą, Klaipėdą, Šiaulius, Kryžių Kalną, Telšius, Gargždžius ir Kaltinėjus, kur J. E. kardinolas Bernardinas pasimatė su a.a. vyskupo Vincento Borisevičiaus 95 metų amžiaus seserimi. Kiekviename miestelyje lietuviai gausiai sutiko kardinolą ir Amerikos kunigus. Apie 10.000 žmonių atsilankė į kardinolo aukotas šv. Mišias sugrąžintoje Taikos Karalienės šventovėje Klaipėdoje.

Kardinolas Bernardin atskirai susitiko su Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu ir ministere pirmininke Kazimiera Prunskiene. Susitikimuose pasikeista nuomonėmis apie tautinius ir religinius reikalus, pripažintas svarbus Katalikų Bendrijos vaidmuo Lietuvos nepriklausomybės ir žmogaus dvasingumo atstatyme. (LIC)

TARPUSAVIO NESUTARIMAI

"The Sunday Star" rugpiūčio 19 d. išspausdino savo korespondento J. Yuenger straipsnį apie politines nuotakas Vilniuje. Straipsnyje rašoma – nors yra vieningas noras ir sutarimas išsikvoti nepriklausomybę bei optimistiškos viltys atsiskirti nuo Maskvos, bet jaučiama, kad Kiekvienas savaip noti to tikslo siekti.

Per paskutiniuosius penkis mėnesius lietuviai patyrė, kad lengviau demokratiją skelbti negu ją įgyvendinti. Asmeninės varžybos, gausumas politinių grupių, iškilusios ekonominės problemos dėl tris mėnesius trukusios blokados – tai esanti ryški dalis politinės būklės.

Respublikoje prasidėjusi kova tarp "valdžios" ir "parlamento". Lietuvos aukščiausiąją tarybą sudaro 141 narys, tačiau joje įvairaus politinio spektro mažiausiai 7 grupės (komunistai su Maskva ir prieš Maskvą, įvairios Sąjūdžio politinės frakcijos).

Pasak korespondento, Lietuva (3,7 mil. gyventojų) prieš penkis mėnesius

tapo riau mojančia pele prieš Sov. Sąjungą (290 mil. gyventojų), paskelbdama atsiskyrimą nuo Maskvos. Po trijų blokados mėnesių ir nemažų diskusijų Vilnius sutiko priimti 100 dienų moratoriumą. Dabar Maskva ir Vilnius ruošiasi deryboms.

Pokalbyje įvyko K. Prunskienė pareiškusi kad derybos vyks su Maskva greitai, ir Lietuvos derybų pozicija yra gera. Lietuvos naudai tarnauja M. Gorbačiovo ir B. Jelcino varžymasis. Yai bus atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, tai bus susitarta ir dėl sovietų kariuomenės išvežimo.

Nežiūrint ministerės pirmininkės optimizmo, jos priešininkai baiminasi, kad ji, priklausiusi komunistų partijai, gali būti per "švelni" derybose su Maskva. Antanas Terleckas, rašo korespondentas, mažos ir pašepiamos tautinės grupės vadovas, Vilniuje labiausiai žinomas kaip įvairių brošiūrų autorius, tikina, kad turys įrodymų, jog K. Prunskienė tarnaujanti svetimai jėgai – "yes, yes Moscow – taip, taip Maskvai".

Šiaip neutralūs stebėtojai galvoja, kad tokios politinės rungtynės yra neišvengiamos, turint galvoje buvusią laisvą tautą, kuri ieško kelių į nepriklausomybę po 50 metų komunistinės valdžios.

Pareiškimas Aukščiausiajai tarybai

LIC pranešimu, Vilniuje rugpiūčio 23 d. Molotovo-Ribbentropo 51-sioms metinėms pažymėti įvyko mitingas. Po mitingo demonstrantai ėjo per miestą pareikšti protestą prieš tyčiojamąsi iš lietuvių tautos kančių. Sovietiniai tankai dar tebėra Vilniuje. Taipogi prie buvusių vyskupijos rūmų mitingo dalyviai mėgino nuimti Justo Paleckio memorialinę lentą. Nelauktai demonstruojančius užpuolė sovietiniai milicininkai ir be atodairos mušė su guminėmis lazdomis senelius, moteris ir vaikus. Buvo pagrobtas Lietuvos laisvės lygos narys Vytautas Šustauskas.

Ryšium su šiuo įvykiu "Jaunoji Lietuva", Lietuvos Helsinkio grupė, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos krikščionių demokratų sąjunga, Lenkijos lojantis solidarumas Lietuvos aukščiausiajai tarybai pasiuntė pareiškimą, kuriame sakoma, kad Lietuvos respublikos vidaus reikalų ministerija nesiėmė jokių priemonių apginti Lietuvos pilie-

čių teises. Esą tai rodo, kokia yra vykdomoji valdžia. Jos priešiskumas Lietuvos nepriklausomybei yra daugiau negu akivaizdus. Reikalaujama: 1. nedelsiant iškelti baudžiamąsias bylas 1990. VIII.23 lietuvių tautai priešiško teroro akcijos organizatoriams, bei vykdytojams. 2. skubiai pakeisti Lietuvos respublikos vykdomąją valdžią.

Lietuvių peticija

LIC pranešimu iš Vašingtono, ryšium su Hitlerio-Stalino sandėrio 51-mis metinėmis Lietuvos sąjūdis plačiu mastu organizuoja peticiją – atkreipti valstybių dėmesį, kad Baltijos kraštai galėtų dalyvauti Europos saugumo ir kooperavimo konferencijoje lapkričio mėnesį Paryžiuje. Kai tokia konferencija neseniai vyko Kopenhagoje, sovietai užblokavo baltiečių joje dalyvavimą. Ne viena kita valstybė nepasipriešino sovietų pozicijai.

Dabar peticijos organizatoriai tikisi stipriai pareikšti kitų valstybių nuomonę Baltijos kraštų nepriklausomybės atžvilgiu. Peticijai parašai bus renkami iki rugsėjo 28 d., kai tą dieną slaptu protokolu Lietuva iš nacių įtakos sferos perkliuvo į Sov. Sąjungos. Peticija paruošta įvairiomis kalbomis: anglų, rusų, vokiečių, lenkų, estų latvių ir lietuvių.

Sėdi kalėjime

Milovice miesto kalėjime, Čekoslovakijoje, kaip praneša LIC, nuo gegužės mėnesio sėdi keturi jauni lietuviai. Egidijus Nausėda, Virgijus Dubauskas, Renatas Babuolis gegužės 12 d. pasitraukė iš sovietinio dalinio Čekoslovakijoje. Birželio pradžioje jie buvo sulaukyti Čekoslovakijos pasienyje, o Virgijus Krikštoponis – Lenkijos pasienyje. Šiuo metu jie uždaryti kalėjimo vienutėse, neleidžia susirašinėti su tėvais, sumažintas maisto davynys, neduodama spaudos. Jie laukia teismo. Aplinkiniais keliais buvo perduotos žinios užsienio reikalų ministeriui A. Saudargai. Suimtieji prašo, kad jais susidomėtų žurnalistai ir kad būtų atsiųstas advokatas iš Lietuvos J. A.

UŽ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ IR SPAUDĄ LIETUVIAI TIEK DAUG KOVOJO IR KENTĖJO. DABAR LIETUVIŠKA KNYGA STOVI IR DULKA KIOSKŲ LENTYNOSE, LAUKDAMA KOL KAS JĄ NUPIRKS.

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

Vienas iš mūsų ginklų-spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

VYTAUTAS DIDYSIS

VYTURYS

Pasinaudota leidiniu Vytautas Didysis

(Tęsinys iš praeito nr.)

— 9 —

Tamsūs šešėliai slinko iš rytų, be abejo inspiruoti iš Vakarų Ordini. Polocko kunigaikštis Andriejus kryžiuočių padedamas, drauge su Smalinsko kunigaikščiu sukilo prieš Jogailos, sukurstydami visą Rytų Lietuvą. Šį suklimą ėmė palaikyti ir Livonijos landmistrai. Tuo laiku, kai kryžiuočiai savo žygiu buvo atsidūrę net už Vilniaus, keršydami Lietuvai už padarytą uniiją, Livonijos landmistrai 1385 m. spalio 10 d. Andriejų su visa Polocko kunigaikštyste paėmė savo globon.

Maištas kilo tuo metu, kai Lietuva buvo beginklė. Livonijos mistras galėjo laisvai triumfuoti. Savo tris savaites trukusiu žygiu neteriojo net 18 Lietuvos apskričių. Tų žygių metu Andriejus paėmė Vitebską, o jo sąjungininkas Sviatoslovas prijungė du Lietuvos apskričius prie savo kunigaikštijos.

Tuo tarpu iš Krokuvos atskubėjo Vytautas su Skirgaila, kurie susijungė su Kaributu ir Lengviniu apsiausdami Smolinsk kunigaikštį. Prie Vechros upės įvyko kruvinas mūšis. Žuvo pats Sviatoslovas ir jo giminaitis, o sūnūs Jurgis ir Hlebas pateko nelaisvėn. Lietuvos laimėjimas buvo visiškas.

Sumušus vieną maištininką, viskas buvo nukreipta ir prieš patį Andriejų. Nepadėjo jam nė kaulininkų protekcija.: landmistras nedrįso jam padėti, matyt darydamas tai Ordino magistro įsakymu. Skirgaila po kelių mėnesių apsiausties paėmė Polocką.

Tuo būdu, Vytautui aktingai dalyvaujant, sukilimas Lietuvoje buvo numalšintas, o pačiame krašte įsiviešpatavo tvarka. Rodos, turėjo įvykti visiška Vytauto ir Jogailos santauka, bet taip nebuvo. Vytautas daug kuo rizikuodamas turėjo keliauti į Prūsus ir vėl ieškoti paramos savo teisėms atgauti. Jogaila vėl sulaužė pažadus, kad Trakai, kai Palockas bus atiduotas Skirgailai bus Vytauto.

JOGAILA

— ALGIRDO SŪNUS —

— 1382-1392 —

Išgelbėti blogėjančią situaciją galėjo tik atsargi ir švelni politika. Bet Jogaila su Skirgaila elgėsi priešingai. Bet tuo metu Vytautui pritrūko kantrybės. Jį drąsino tai, kad aplinkui tikėjosi draugų: vakaruose galėjo laukti pagalbos iš nepatenkinto unija Ordino: Jogaila ir lenkais buvo nepatenkinti lietuviai, ypač žemaičiai, kurie tikruoju Kęstučio įpėdiniu laikė Vytautą; Rytuose kreipė Vytauto dėmesį totorių slegiama Maskva.

Jogaila, matyt nejautė besiantinančių juodų debesų ir todėl nesistengė Vytautui atiduoti tai, ką žadėjo. Iš kitos pusės atrodo, kad Jogaila tyčia norėjo su Vytautu piktuojų gyventi, sukeldamas aiškias Vytautui nemalonumus; viltį atgauti pažadėto Lucko bei Trakus visiškai palaidojo. Atmosfera ėmė slėgti, padažnėjo įtarinėjimai. Vytautas suprato, kad lieka tik Jogaila išvyti iš Lietuvos, kad abu negali kartu sutilpti Lietuvoj.

Vytautas, norėdamas pašalinti Jogailą, tuo pačiu priešinosi ir Krėvės aktui, kuris jungė Lietuvą su Lenkija. Priešintis lenkų įtakai, Vytautui reikėjo kovoti su Skirgaila, Jogaila ir Lenkija. Įsitikino, kad pats vienas nieko nepadarys, reikėjo ieškoti pagalbos pas Ordiną, tad tam tikslui paleido iš nelaisvės nuo 1384 m. laikomu vokiečių dar įžymiais asmenimis prašyti pagalbos Vilniui atgauti.

Ordino santykiai su Lenkija jau buvo

įtempti, o čia gauna Vytauto kvietimą bendromis jėgomis užimti Vilnių. Bet Ordinas paabejojo Vytauto nuoširdumu, atsimindamas sutarties sulaužymą ir padarytų jiems nuostolių, jiems nuostoliupamanė sau: vis tik Vytautas nenori apgauti savo pinklėmis. Todėl Vytautas ir nesusilaukė iš jo jokių pažadų.

Lietuvoje buvo didelis nepasitenkinimas Jogailos politikai. Čia jau buvo susidariusi iš buvusių kunigaikščių, iš turtingų bajorų sava aristokratija. Lietuvos savarankiškumo panaikinimas ne tik išdėdė jų tautinę ambiciją, bet jie jautėsi kad liko atstumti į antrą vietą; pilis užėmė lenkų įgulos. Vytautas pasinaudodamas visuotiniu nepasitenkinimu, sušaukė į Lucką savo žmones ir pareiškė jiems, kas reik daryti svetimiams kraštą valdant. Sumanyta apgaulės būdu paimti Vilnių ir atiduoti Vytautui, bet šis planas buvo išduotas vieno vokiečių šnipo Kaributui. Tad Vytautui vėl teko ieškoti pagalbos svetur — bėgti į Prūsus.

Kryžiuočiai ne tokie, kad degintų paskui savo esamus tiltus, tikėjo ir vėl jais naudotis. Kad jie Vytautu pasitiktų buvo nusiūsta jiems Vytauto sesuo Ringailė, brolis Zigmantas su sūnum Mykolu ir būrys bajorų. Tik dabar magistras pasiuntė savo pasiuntinius į Gardiną. Derybas su Vytautu Ordinas užmaskavo tuo būdu, kad iki paskutinės valandos Skirgailai buvo duota suprasti, kad su juo bus padaryta taika. Skirgaila dėl tų derybų net sugrįžo iš Polocko į Vilnių. Kryžiuočiai, Vytauto padedami užėmė Gardiną kurį pavedė Ordinui, o dar Vytautas įkaitais garantavo, kad jų susitarimas bus išpildytas.

1390 m. vasario mėn. pradžioje buvo sumobilizuota didžiulė armija (iš 40.000 vyrų), kuri įsiveržė į Lietuvą, pasiekdama Kernavę (prie Neries). Kariuomenė atsidūrė net iki Maitiogalos, nuteriojo apylinkes ir pabuvusi apie dvi savaites sugrįžo su grobiu namo. Tas žygis susilaukė atpildo. Lenkų remiamas Skirgaila netrukus įsigalėjo Vytauto žemėse ir visos pilys, iki pat Gardino pateko į jo rankas. Jam pasisekė paimti ir paskutinę Vytauto šalininkų ginamą Gardiną tvirtovę.

Taip Vytautas vėl neteko visų savo žemių ir bėl, kaip prieš septynerius metus, turėjo pasiduoti Ordino malonei.

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

MODAS

Rua Solon, 773
CEP 01.127

Fone: 221-6377

São Paulo — Capital

Bom Retiro

PARDUODAMAS

ŽODYNAS

DICIONÁRIO

PORTUGUÊS—LITUANO

LITUANO—PORTUGUÊS

Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją

Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

AMŽINO IŠALO ŽEMĖJE

DALIA GRINKEVIČIŪTĖ

LIETUVIAI PRIE LAPTEVŲ JŪROS

(Tesinys)

Iš po skuduru krūvos tiesėsi išdžiūvusios bado vaikų rankutės, ir leningradiečiai i kiekvieną dėjo po gabalėli duonos. Mažasis Leningrado blokados kankinėlis po mirties tiesė pagalbos rankute savo žūstantiems bendraamžiams.

Kai mirdavo tėvai, vaikus paimdavo i atskira našlaičių baraka tame pačiame lediniame kape. Salygos buvo tokios pat baisios, mirtinumas vaikų dar didesnis. Išbadėję vaikai grandydavo rankutėmis nuo ledinių langu sniegą ir valgydavo jį. Vaikai mirė vienas po kito. Lavonų vežiotojai dažnai rasdavo ant sniego prie vaikų barako durų padėtus maišus su vaikų lavonėliais-skeletėliais. Po kiek jų buvo maiše, nežinoma, nes nuvežė maišus dėdavo i bendra krūva jų meatrišdam.

Du berniukai suomiai, 12 ir 13 metu, tame našlaičių barake pasikorė. Tai matė 13 metų Lukminaitė Juzė nuo Kėdainiu, kuria ten patalpino po tėvų ir dviejų vyresnių brolių mirties. Mažoji Juzė vis verkė, prisimindama tėvų ir ypač paskutinio, 16 metų brolio mirtį. Mirdamas bado broliukas vis laukė pažadėtos duonelės. Bet taip ir mirė nesulaukęs, ištiesęs rankute. O duonele jam idėjo jau i mirusią rankute.

Juzė vis prašinėjo žmonių nuvesti ją prie broliuko kapo. Kartą viena moteris ją nuvedė. Bet lavonų krūvoje ji broliuko nepamatė, tik visam gyvenimui istrigo atmintin poliarinių lapių nugrauztos rankos ir kojos, balti kaulai, taip pat vėjo ridenama kažkieno galva.

Kartą ji su berniuku Stasiūnu išėjo iš našlaičių barako. Jie tikėjosi rasti kokio nors maisto. Sašlavynuose prie viršininku namų pavykdavo kartais rasti žuvų žarnu. Išsekusi mergaitė sukniubo. Kol draugas atvedė i pagalba žmones, ji nušalo rankas ir krūtine, nes prisdengti neturėjo jėgu. Gydant jos buvo neįmanoma paguldyti: krūtine nušalusi – viena žaizda, ant menčių, stuburo ir dubens srityse, kur atsikišę kauliukai, pragulos, trofinės opos nuo išsekimo ir skorbuto. Tada ją medžiaginėmis kilpomis pakabino už pažastų. Kojytes įrėmė i patalą, o kilpas pritvirtino prie lubų. Tokioj padėty Juzė Lukminaitė prakabojo keletą mėnesių. Kokia kalte turėjo išpirkti šis nukryžiuotas vaikas? Randai nuo žaizdų išliko iki šiol.

1943 m. vasary supratom, kad žūsim visi. Mirtingumas pasiekė savo apogėju. Laikėsi

žiaurūs šalčiai, siautė pūgos, ypač inirtingos prieš poliarinės nakties pabaiga ir saulės pasirodyma.

Barakai buvo visiškai nekūrenami, ir mirštantieji nušaldavo rankas ir kojas. Galutinai išseke, gulėjo jau beveik visi ir viduriavo nuo skorbuto tiesiog ant naru. Žmones apsedo utėlės. Jos laikėsi net antakiuose ir blakstienose. Artėjo finalas.

Ir kada jokios vilties niekas jau nebeturėjo, i Trofimovską atvyko žmogus, kuris išgelbėjo nuo mirties likusius. Tai buvo gydytojas Samodurovas Lazaris Solomonovičius.

Jis prasigavo i kiekvieną baraką, pamatė visų padėti, pusgyvius žmones ir pradėjo labai energingai veikti. Drasiai susirėmė su Trofimovsko viršininkais, kurie gyveno šiltuose, mūsų iš rastų pastatytuose namuose, buvo nuo galvos iki kojų apsirengę kailiniais, apsiavę kailiniais untais arba veltiniais, valgė iki soties sąjungininku siunčiamą iš Amerikos duona, sviesta, cukru ir kiaulienės konservus (visi produktai, išskyrus druska, buvo per Tikisio uostą atvežti iš Amerikos). Pagrindinis jų užsiėmimas buvo greitais tempais siusti lietuvius ir suomių i ana pasauli. Dėl šio svarbaus "darbo" Mavrinas, Sventickis, Travkinas, Guliajevas, Anošinas ir kiti išvengė fronto.

Jau kita diena mes gavome po dubenėli karštos žirnių sriubos, po puse kilogramo šaldytos žuvies, kuria gydytojo patarimu suvalgėm žalia, kad nežūtų askorbininė rūgštis. Jis pareikalavo iš sandėlio keletu maišų žirnių, sudaigino juos, ir netrukus i kiekvieną baraką buvo atnešami sudygę žirniai. Kiekvienas gaudavome jų po nedidelį šaukelį – puse stiklinaitės. Davė žmogui ir po keletą kilogramų Kanados miltu. Badas ir skorbutas pamažu ėmė trauktis. Atsitraukė ir mirtis. Tie, kurie sulaukė daktaro Samodurovo, liko gyvi.

Ėme dirbti pirtis. Lavonų vežiotojai persikvalifikavo i sanitarus ir ėmė vežioti gyvus lavonus i pirtį. Kiekviena diena maudė po viena baraką. Prausėsi visi kartu: vyrai ir moterys. Žmonių būklė buvo tokia, kad lytis nebeegzistavo. Skeletai su iškritusiais nuo skorbuto dantimis, trofinėmis opomis ir kaulinėmis uodegėtimis.

Rūbus kaitindavo dezkamerose. Kiekviena karta kameros dugne likdavo juoduoti didžiulės suspirgusių utėlių kekės.

Vasario viduryje virš horizonto pamatėme mažytį krašteli Saulės. Poliarinė naktis baigėsi. Patikėjome, kad likome gyvi.

Po mėnesio daktaras Samodurovas išvyko. Girdėjome, kad jis žuvo fronte. Bet galbūt tai netiesa? Žemai lenkiamės Jums, daktare Samodurovai.

Balandžio mėnesi viršininkai nusprendė sutvarkyti lavonų krūvas. Tam tikslui buvo atvežti darbingi kaliniai iš Stolbu lagerio, nes Trofimovske nebuvo žmonių, kurie pagal savo fizines jėgas būtų galėję atlikti tą darbą. Kiekviena diena, prieš pradėdant darbą, jie gaudavo spirito davinį ir dirbo pusiau girti. Iškirto amžiname išale didžiule duobe, kuri ir tapo brolišku kapu Trofimovsko aukoms – lietuviams ir suomiams.

Šurku šeima... Mirė motina, du sūnūs, Jonas ir Adolfas, duktė Emiliutė. Iš 5 žmonių liko dukrelė Irutė. Tėvas buvo likęs Lietuvoje. Po karo jis atsisaukė, klausdamas dukters, kodėl gi jam nerašo kiti šeimos nariai, kokie jų adresai?

Lukminų šeima nuo Kėdainiu... Iš 7 žmonių keturi: tėvas, motina ir abudu sūnūs.

Dzikų šeimoj iš 6 žmonių žuvo trys.

Pulkininkas Dundulis žuvo lageryje. Mažasis sūnelis mirė Altajuj, 16 metų dukrelė mirė iš bado Trofimovske, sūnus nuskendo Lenoj. Liko tik žmona, gyvena Anyksčiuose.

Marijampolės gimnazijos direktorius Daniiliauskas mirė iš bado lageryje, žmona iš bado – Trofimovske. Sūnus Antanas šiuo metu po insulto, pirmos grupės invalidas.

Mokytojas Totoraitis iš Marijampolės mirė iš bado lageryje, žmona – Trofimovske, vyriausias sūnus studentas mirė Jakutske.

Vidoklerienė iš Kauno, kai mirė jos vienintelis sūnus, pianistas, kiekviena diena eidavo prie lavonų krūvos. Ir viena kartą negrižo – ten ir rado ją sušalusia.

Prisimenu Trofimovske mirusius: mokytoją Staniškį nuo Kauno, mokytoją Gediminą Balčių nuo Daugu, Ašmontienę, Lukoševičienę iš Šiaulių, Raibikienę nuo Kalvarijos, Belazarienę nuo Kėdainiu, 25 metų milžina galiūna Zabuką, mirusį iš bado, 12 metų Jonuką Giedrikį iš Marijampolės, Barniškienę, Mikoliūniene, jaunuoli Baltoką, Volungevičių, Geleri, Klingmaniene, Krikštana iš Kauno. Krikštanas nebuvo išvežtas. Prasidėjus karui, jis pabėgo iš Lietuvos. Nenorėdamas eiti i frontą ir nežinodamas, kas laimės kara, jis su šeima prisijungė prie lietuvių tremtinių ir pateko i Trofimovską. Už komunistinę pogrindinę veiklą jis buvo sėdėjęs Lietuvos kalėjime. Trofimovske, mirdamas iš bado, jis susigraudinęs sakydavo: "O jeigu mus taip maitintu, kaip Kauno sunkiuju darbu kalėjime..." Jo lavona vargšė žmona pasidėjo ant rogučių ir išvežė i bendrą krūva.

Visi jie ir daug kitu, lietuviu ir suomių, kuriu pavardžių nebeatmenu ar visai nežinojau, sugulė i viena broliška kapa ant kurio niekada nebuvo padėta nė viena gyva gelė, prie kurio niekada neskambėjo gedulinga muzika.

Mirties pažymėjimai nebuvo rašomi. Mokytojas Petrauskas nuo Šiaulių vežiojo lavonus ir kasdien rašė dienoraštį, taip pat vedė mirusiųjų sąrašus. Viršininkai apie tai suuodė. 1946 m. jį ėmė tardyti. Tada dienoraštis ir sąrašus jis skubiai sudegino. Kada NKVD darbuotojai atėjo pas jį i žemine daryti kratos, dienoraštis ir sąrašai jau buvo sunaikinti.

(Bus daugiau)

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FINAS EM GERAL, NACIONAIS E. ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMFÂNHEs - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL

CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E

DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

Juozas Šlajus

JAV LIETUVIŲ FONDAS STIPRĖJA

JAV Lietuvių fondo vadovybė Čikagoje liepos 11 d. LB SRT seklyčioje suruošė spaudos konferenciją, norėdama per spaudą bei radiją supažindinti lietuvišką visuomenę apie LF atliekamus darbus ir 1990 m. pelno paskirstymą lietuviškos veiklos darbams paremti. Konferencijoje dalyvavo apie 40 žmonių iš LF vadovybės, JAV, Krašto valdybos pirm. ir LF iniciatorius dr. A. Razma, LB Krašto valdybos nariai ir spaudos-radijo atstovai. Susirinkimui vadovavo Informacijos komisijos pirm. žurn. A. Juodvalkis, Prel. Juozas Prunskis sukalbėjo invokaciją.

LF tarybos pirm. Stasys Baras savo pranešime paaikšino, kad praeitų metų (kovo 31 d.) visuotiniame narių suvažiavime buvo nutarta iš LF-do pagrindinio kapitalo paskirti vieną milijoną dolerių besilaisvinančiai Lietuvai gelbėti. Pirm. St. Baras paaikšino, jog tasai nutarimas yra galiojantis, bet LF statutas varžo tokios paskirties pinigų išmokėjimą, juoba, kai Lietuvoje dabartinė padėtis nesanti aiški, LF narių suvažiavimas turėtų pakeisti statusą, kurį patvirtintų JAV LB-nės taryba. Nutarta dėl to nešaukti specialaus fondo narių suvažiavimo, bet palikti 1961 m. darbų eigai.

St. Baras paminėjo, kad šiais metais tikimasi užbaigti 5-jo milijono sutelkimą. Dabar pagrindinis fondo kapitalas – \$4.855.000.

LF valdybos pirm. A. Ostis savo ilgesniame pranešime apžvelgė LF-do darbus ir rūpesčius. Padėkojo valdybos nariams už pareigingumą.

Finansų komisijos pirm. R. Juškieinė paaikšino, kad didžioji dalis kapitalo investuojama saugiau į valdiškas paslaugas ir banko laktus. Siekiant aukštesnio pelno yra ir didesnė rizika, kas vengiama. Standard Federal bankas paaukoja \$1000.

Pelno skirstymo komisijos pirm. P. Kilius pranešė, kad 1990 m. LF sutelkė \$304.000 pajamų. Pelnas paskirstytas taip: švietimui – \$134,425 kultūriniais reikalams – \$63,500, visuomeniniams reikalams – \$68.030. Iš viso paskirstyta \$265,955. Pirmą kartą studentams iš Lietuvos paskirta

\$40.000. Pirm. P. Kilius aiškino, kad pelno skirstymo darbas yra gana sunkus. Prašymų buvo labai daug. Studentų pensijoms prašymų gauta net iš Lietuvos. Dékojo k-jos nariams už rūpestingą darbą, ypač – LF administratori A. Steponavičienei.

Dr. A. Razma tarp kitko pasidžiaugė, kad dalis LF kapitalo jau gali būti skiriama Lietuvos pagalbai.

St. Baras paaikšino apie Lietuvos istorijos išleidimą. Pirmas ir antras tomai turėtų pasirodyti dar šiais metais. Trečiasis yra ruošiamas. Galimas dalykas, kad kas nors iš Lietuvos pasiims parašyti tą istorijos dalį.

Dar kalbėjo LB Švietimo tarybos pirm. R. Kučienės mokyklos vadovėlių reikalui, LB KV vicepirm. B. Jasaitienė, LB Kultūros tarybos pirm. D. Kučienienė, Br. Juodelis Lituanistikos studijų tyrimo centro reikalui, J. Žemaitis, J. Šlajus ir kt. Buvo supažindintas ir kalbėjo svečias iš Lietuvos E. Kliučinskis, Lietuvos socialinių reikalų direktorius, lankęs Europą ir Ameriką.

Vienas LF pirmūnų dr. G. Balukas papasakojo apie prieš 30 metų įvykusį steigiamąjį posėdį. Buvo prisiminti siūlymai, nuomonių skirtumai, pirmieji gydytojų įnašai ir dar tada kuklus metinio pelno \$2000 paskirstymas.

DR. K. BOBELIS JAV SENATO REIKALŲ KOMISIJOS PATARIAMAJAME KOMITETE

JAV Senatorius Connie Mack (FL), Senato užsienio reikalų komisijos narys, pakvietė dr. K. Bobelį – VLIKo pirmininką dalyvauti Senato užsienio reikalų patariamajame komitete (advisory team).

Senatorius Mack dėkoja dr. Bobeliui už patarimus užsienio reikalų politikos klausimais paskutinių metų bėgyje. Dr. K. Bobelis padėkojo senatoriui už pakvietimą ir sutiko patariamajame komitete dalyvauti. ELTA

Telšių kunigų seminarijos rektorius yra kun. K. Gasčiūnas, o dvasios vadovas – kun. S. Brazdeikis, buvęs Kauno kunigų seminarijos dvasios vadovas. Dabar Kauno kunigų seminarijos dvasios vadovas yra kun. S. Tamkevičius.

MŪSU MIRUSIEJI

MIRĖ ARKIVYSKUPAS LIUDVIKAS POVILONIS

Velionis staiga mirė rugpiūčio 9 d. Kaune, baigdamas 80-sius metus. Palaidotas rugpiūčio 13 d. Marijampolėje Šv. Mykolo arkangelo prokatedros šventoriuje. Buvo pašarvotas Kauno arkikatedroje, kur atlaikytos gedulinės Mišios. Vėliau perkeltas į Marijampolės Šv. Mykolo arkangelo prokatedrą. Kaip rašo Lietuvos spauda, su arkivyskupu atėjo atsiveikinti tūkstančiai žmonių. Prie kabo atsiveikinimo žodį tarė Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Juozapas Žemaitis ir kiti dvasininkai. Laidotuvėse dalyvavo daug Lietuvos vyskupų, kunigų, kitų religijų ir visuomeninių organizacijų atstovai.

Liudvikas Povilonis gimė 1910 m. rugpiūčio 25 d. Šilagalų kaime, Šimonių valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Mokėsi Marijampolės mokytojų seminarijoje ir nuo 1930 metų studijavo teologiją bei kanonų teisę Vytauto Didžiojo universitete, baigdamas jį bažnytinės teisės licenciato laipsniu. Kunigu buvo įšventintas 1934 m. Mokytojavo Marijampolės marijonų gimnazijoje ir redagavo žurnalą "Šaltinėlis", sumaniai įtraukdamas į spaudos darbą jaunuosius. Dirbo sielovadoje Vilniuje ir kitose vietovėse.

Būdamas klebonu Klaipėdoje, kun. L. Povilonis 1957-60 m. pastatydino didžiulę ir meniškai vertingą Taikos Karalienės šventovę. Nors buvo gavęs statybai leidimą, jam buvo iškelta byla už "neteisetą" statybinės medžiagos įsigijimą. 1962 m. Vilniuje buvo nuteistas 8 metų kalėti. Iš kalėjimo paleistas 1966 m. ir paskirtas Nekalto Prasidejimo šventovės Vilniuje vikaru, vėliau klebonu.

1969 m. buvo konsekruotas vyskupu ir paskirtas Telšių vyskupo pagalbininku. 1973 m. buvo perkeltas į Kauną ir tapo Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinio administratoriaus vysk. J. Labuko pagalbininku su paveldėjimo teise. Pastarajam mirus, 1979 m. perėmė jo pareigas. Tais pačiais metais buvo šrinktas ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku. Šias pareigas ėjo iki 1988 m. Arkivyskupu pakeltas 1989 metais.

CHOPPERIA ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

Evaniilda Alionis

Sandra Mara G. T. Castro

ADVOGADAS

PRAÇA SANTA HELENA, 81 VILA PRUDENTE
TEL.: 914-4950 SÃO PAULO

TAUTOS KALBA

Kiekviena tauta skiriasi nuo kitos su savo ypatybėmis. Viena šitų ypatybių yra tautos kalba. Tauta neturinti savos kalbos, būtų lyg ne tauta, lyg priklausanti kitai tautai, kurios kalbą ji vartoja. Lietuvių kalbą kiekvienas lietuvis turėtų mokėti, bet mokėti, tai nereiškia žinoti ir jos nevertoti. Kalbą reikia vis lavinti kalbėdami ir ką nors skaitydami. Yra lietuviškų laikraščių, knygų, žurnalo ir kitų leidinių.

Tėveliai gimė Lietuvoje, kaip atvažiuvo čion praėjo jau geras laikas. Jie moka daug lietuviškų tradicijų. Visa šeima mokėjo lietuvių kalbą, visos šventės praleidome lietuviškoj dvasioj: Kūčias valgėme mūsų papročiais, Velykoms margučius marginome, nepraleidome nei tautinės šventės nepastebimai.

Gyvename didmiestyje, kuriame yra ir lietuvių. Neturime daugiau šeštadieninės mokyklos, lietuviškų renginių yra mažai. Šiuo atveju yra sunkiau lietuvių išlaikyti nors ir dažnai kalbamės namie lietuviškai, bet tai neužtenkamai.

Rusai mėgino lietuvius surusinti atimdami lietuvišką spaudą. Knygnešiai buvo sunkiai baudžiami ištrėmimu ar kalėjimu už slaptai iš Tilžės gabenamas lietuviškas knygas – lietuvišką spausdintą žodį.

Dabar mes gyvename laisvame krašte, mūs niekas nedraudžia kalbėti kaip norime, tačiau mūsų jaunimo lietuvių kalba kaskart prastesnė. Yra daug tokių, kurie visai jos nemoka. Gaila, bet žmonėms vis reikia kokios nors priespaudos, kad savo kalbą vertintų.

Lietuvių kalba yra labai graži ir taip pat labai sena, kiekvienas lietuvis turėtų ją mokėti. Vincą Kudirką Basanavičius sugėdino, kai pasakė padainuokime ir užtraukė lietuviškai. V. Kudirkai buvo gėda, jis vis laikė, kad lietuvių kalba yra žemos klasės žmonėms. Nuo to laiko,

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V. ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ.

jis savo gyvenimą pasišventė lietuvių, net ir Lietuvos Himną parašė.

Gaila, kad ir dabar štai, šį rašynėlį ar kas nors iš jaunimo perskaitys. Gal tik tuščias darbas, laiko gaišinimas; matai paštu atsiųstą mūsų savaitraštį net neatplėštą, numestą į kampą. Gėda mums prieš lietuvius Lietuvoje, kad nemokame kalbėti nei su savo giminėmis lietuviškai susirašinėti. Kodėl pasidarėme tokiais tinginiais – nejučia savo kalbai ir savo spaudai? Nežinoma, kada Lietuva bus laisva, o be kalbos – žus ir lietuvių.

Vyturys

PAIEŠKOMA

Ieškau pusbrolių ir pusseserės GOBERIŲ ANTANO, Juozo, KAZIO (jis ir žmona buvo profesoriai), JONO (mano mamos Braslauskienės-Žakevičiūtės Veronikos krikštasūnio), ONOS. Visi gyveno Kanadoje, Toronte. Gal atsilieps Brazilijoje, San Paule, gyv. ŽAKEVIČIAUS JURGIO (siuvėjas) dukros ir sūnūs. Mano adresas: Lietuva, 235730 Šilutė, Liepų 11-19. Petronė Braslauskaitė-Vanskevičienė.

Ieškau sesers ŠALTENYTĖS-FAHMY MILDOS. Žinau, kad gyveno Brazilijoje, Rio de Žaneire. Mano adresas: Lietuva, 232010 Vilnius, Dūkšty, 12-34. Nijolė Šaltėnytė.

Mano močiutė ir keturi dėdės RUDOKAI (tėvo broliai) KOSTAS, MYKOLAS ir kt. apie 1926 m. iš Rokiškio apskr., Kamajų valsč., Salų km., išvyko į Braziliją, gyveno San Paule. Mano tėvas RUDOKAS JUOZAS, Kazio, su broliais susirašinėjo iki 1941 m. Ieškau giminių. Mano adresas: Lietuva, 234820 Rokiškis, Taikos 3a-38. Algimantas Rudokas.

Ieškau sesers DOMICELĖS KRASINSKAITĖS-DUDAVIČIENĖS-KAVALIAUSKIENĖS, Vinco, arba jos sūnaus JONO, g. Alytaus apskr., Križių-

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA, tai išrašyti čekį Petras Rutėlys vardu ir pasiųsti paprastu paštu.

ny km. Apie 1927 m. išvyko į Braziliją, gyv. San Paule. Mano adresas: Lietuva, Alytaus raj., Vaisodžių km. Ona Barauskienė.

Ieškome brolio KVIETKAUSKO STASIO, Stasio, g. apie 1913 m. Radviliškio raj., Polekėlėje, 1927 m. išvyko į Braziliją. Iki Antrojo pasaulinio karo rašė laiškus. Mūsų adresas: Lietuva, 235493 Kelmės raj., Tytuvėnai, Maironio 5a-8. Juzė Kvietkauskaitė-Radzevičienė.

Ieškau tetos KOSTANTĖS KURMICKOS vaikų. Prieš 20 m. ryšiai su teta nutrūko. Gyveno Brazilijoje. Mano adresas: Lietuva, 233000 Kaunas, Progreso 14-3. Genovaitė Bulotienė-Marciumynaitė.

Mano teta DILIŪTĖ VIKTORIJA, Juliaus, g. 1908 m. Kauno apskr., Babtų valsč., Kilbinų km., 1930 m. išvyko į Braziliją. Turėjo dukrą Gėnę ir sūnų. Ieškau giminių. Mano adresas: Lietuva, Kaunas, Ukmergės 31-1. Petras Merkevičius.

A G E N D A '90

Būtina susistatyti bendrą lietuvių veiklos KALENDORIŲ. Čia kelios datos:

OUTUBR 14 – SPAUDOS ŠVENTĖ.

Org. Semanário lituano MŪSŲ LIETUVA (NOSSA LITUÂNIA)

NOVEMB.10 – COMEMORAÇÃO DO ANIVERSÁRIO DA SAJUNGA 59 ANOS. 20:00

hs. na sede da Sajunga. Sob os auspícios da aniversariante.

DEZEMB.31 – REVEILLON DA SAJUNGA – Naujųjų Metų Sutikimas 90/91. Org. Sajunga-Aliança.

Obs.: – O horário das 19 às 22 hs. das Quartas-feiras é destinado às reuniões da Diretoria Executiva, quando os associados poderão saldar seus compromissos sociais na sede da Sajunga-Aliança. -- As eventuais alterações serão comunicadas com a devida antecedência.

KALBEK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone:

: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

CEPELINŲ PIETŪS

SPAUDOS ŠVENTEI kun. Juozas Šeškevičius su talkininkėm ruošia įpatungus pietūs su lietuviškais cepelinais. Kviečiame kiek galint daugiau žmonių dalyvauti ir gražiai pasivaikinti.

Bilietus iki spalio 10 dienos bus galima gauti V. Zelinos klebonijoje ir šv. Kazimiero parapijoje.

MŪSŲ LIETUVA PER PIGI

Inflacijai nepanaikinus ir visom kainom nuolat kylant, mūsų prenumerata nepadengia nei spaudos darbo, neskaitant dar pašto išlaidų.

Metinė prenumerata dabar bus Cr.1000,00, o atskiro numerio kaina Cr.20,00. GARBĖS LEIDĖJAS aukos Cr.2.000,00

SOLIDARUMO MOKESTIS 1990 METAIS

Vasario mėn.	Feveireiro
Petras V. Bareišis	NCz.200,00
Dr. Adilson Puodžiūnas	NCz.200,00
Balandžio mėn.	Abril
Petras Šimonis	Cr. 200,00
Hendrikas Guzikauskas	Cr. 200,00
Vladas Jurgutis	Cr. 200,00
Jonas Silickas	Cr.300,00
Antanas Rudys	Cr. 300,00
dep. n ^o 558561 –	Cr. 300,00
Gegužės mėn.	Maijo
Juan Alejandro Dielininkaitis	Cr.1.000,00
Vladas Jurgutis	Cr.500,00
Stasė Jurgutis	
Birželio mėn.	Junho
Lionginas Gaigalas	Cr. 300,00
Felix Andriušaitis	Cr. 300,00

Clovis Uzeda	Cr. 300,00
Helena Uzeda	Cr. 300,00
Irene Petraitis	Cr. 300,00
Nastacia Idas	Cr. 300,00
Dr. Adilson Puodžiūnas	Cr. 300,00
Danutė Baltrukonis	Cr. 300,00
Vanda Karosevic	Cr. 300,00
Jorge Prokopas	Cr. 300,00

recebido: alunos da Escola Lituana

Paulo Ducevskas	
Vanda Karosevic	
Flavio Bacevičius	
Felix Andriušaitis	
Danutė Baltrukonis	
Clovis Uzeda	
Jorge Prokopas	
Irene Petraitis	
dep. n ^o 689.828 – total Cr.1.500,00	

(Tešia sekančiame numeryje)

SAVIGARBOS REIKALAS

Kalbant apie mūsų rašytoją p. Petrą Babicką, nuo eilės metų remiamą Čikagos "Lietuvos Dukterų", reikėtų, kad šiuo brangiu 87-mečiu mūsų tautiečių susirūpintų kiek daugiau ne JAV-bių dukterys, bet ir Rio de Janeiro ir Duque de Caxias mūsų patriotai lietuviai.

Šiuo tarpu, kad išvengus problemų su krašto Sanatorijos Departamentu, reikėtų, jungtinėmis jėgomis, patvarkyti p. Babicko baisiai apleistą – griūvančią bakužę.

Kun. Petras Urbaitis, tuo reikalu, tariasi ir su Br. Liet. Bendruomenės valdyba, čia Sanpauly.

Žinia, kad jau rašomoje "LIETUVIAI BRAZILIJ OJE" NOVĖLĖJE, mūsų rašytojas, poetas, patriotas – p. Babickas turės vaidinti svarboka rolę.

Būkime, tad su nusipelnusiu ligo-niu – seneliu, mūsų tautiečiu, kaip tauriems lietuviams pridera, vaidinant artino meilės rolę.

KPU

SPALIŲ MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį ir linkime daug sėkmės.

- 02 – Sérgio Pratali
- 09 – Adélia M. Godliauskas
- 10 – Adilson Puodžiūnas
- 10 – Antônio Boris Butvinskis
- 12 – Ana Mikšas
- 12 – Wanda Greičius Sinopoli
- 15 – Jonas Valavičius
- 15 – José Ricardo Indriunas
- 16 – Pedro Antônio Stasiukinas
- 19 – Gisele Maria Šiaulys
- 23 – Bronius Šukevičius
- 25 – Algirdas Baužys
- 31 – Edward J. Žvingila

Sajungos-Aliança
Valdyba

PARDUODAMI

MARŠKINĖLIAI
SU LIETUVIŠKA VYTIM
IR UŽRAŠU "LITUANIA
LIVRE"

Užsakymai "MŪSŲ LIETUVOJ"

metinė „MŪSŲ LIETUVOS“

SPAUDOS ŠVENTĖ

CEPELINŲ PIETŪS

Spalio (Outubro) 14 diena

12:30 VALANDA

VILA ZELINOJ – JAUNIMO NAMUOSE

VISI DALYVAUKIME IR SAVO SPAUDA PAREMKIME